

NÉPESEDÉSI PROBLÉMÁJ – AZ ÉLELMEZÉSI VÁLSÁG

Bemutató foglalkozás – reflexió

Bemutató foglalkozásom témája, a címben is szereplő *Élelmzési válság* volt, melyet 10. osztályban tartottam meg. Alábbiakban reflektálok az óra megtervezésére, előkészítésére, megvalósítására és az ezek kapcsán felmerülő problémákra.

A tananyagot megelőző 2 órában kezdtük el a *Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén* című nagyobb tanegység tárgyalását. Itt olyan fogalmakkal, folyamatokkal ismerkedtek meg a diákok, mint a demográfiai átmenet, a népességrobbanás okai, várható folytatása, továbbá részletesen tanulmányoztuk a Föld népességének összetételét. A globális népesedési folyamatok elemzését követően, pedig rátértünk a legnagyobb problémák vizsgálatára. Ennek révén a diákok nem csak bizonyos jelenségeket ismerhettek meg, hanem annak következményeit és jövőbeni kifutásának lehetőségeit illetve megismerkedtek a bizonyos enyhítési lehetőségekkel.

Az óra felépítésénél alapvetően arra törekedtem, hogy komplex felépítése legyen, mely utat enged az önálló munkának és alkotási folyamatnak, természetesen a megfelelő segítségnyújtással. Ezért esett a választásom a kooperatív csoportmunkára, melyre lényegében felépült az egész óra. A csoportban 4 diák, 4-5 különböző részfeladattal foglalkozott. Ezek a részfeladatok problémák elemzésével foglalkoznak. Ezen a ponton, pedig probléma alapú feladatmegoldássá vált az „óra”, hiszen a továbbiakban ezekre a problémákra kellett, a már közösen létrehozott jegyzet alapján, találni olyan megoldásokat, melyek enyhíthetnek azokon. Itt csatlakozik be az „órába” a kollaboratív munkaforma (brain-storming), melyet ablakmódszerrel valósíthatnak meg a diákok, így segítve átlátni minden problémát és annak megoldási lehetőségeit. Továbbá ezt a komplex rálátást hivatott segíteni a gondolattérkép közös elkészítése is. Rengeteg felhívással találkozni nap, mint nap a témával kapcsolatban, melyek rendkívül jól és sokszor drasztikusan elénk tárják a problémák súlyát, így elengedhetetlennek találtam az ezekhez kapcsolódó videók, plakátok, képek, kimutatások alkalmazását a feladatokban.

Oktatási céljaimat, az elkészült feladatok és egyéni kérdőívek alapján az egyéni feladatmegoldásokra vonatkozóan nagyrészt sikerült élmem. A kérdőívekben kb. 75-80%-ban könnyen értelmezhetőnek értékelték a feladatot és annak értelmezését, elvégzését. Azonban, a teljes komplex rálátás kevésbé volt sikeres. A visszaküldött vélemények szerint 68%-ban sikerült majd teljes mértékben komplex rálátást elsajátítania. Ennek hátterében lehet, hogy a feladat leírásában nem hangsúlyoztam eléggé, hogy a kollaboratív rész

megvalósításakor, minden csoporttagnak, minden problémára vonatkozó enyhítési javaslatokat kell tennie. A jövőben további megoldás lehet, hogy a „hangos ppt” elkészítésekor, nem a saját részükről kell feltölteni hangfájlokat az egyes diákra, hanem egy másik, tetszőleges résztémáról. Így elkerülve, hogy saját résztémájukat a kelleténél többször ismételjék.

Képzési-fejlesztési céljaim közül, az elkészült munkák alapján elmondhatom, hogy nagy arányban sikerült megvalósítani. Egyetlen apró problémát jelentő rész volt, az egyéni információkeresés. Ennek hátterében lehetett, hogy viszonylag kevés olyan forrást jelöltem meg, ahol további hiteles információkat lehetett keresni.

Önálló munkavégzés terén, úgy gondolom, az osztály nagy része jól teljesít. A részfeladatokat apróbb hibáktól eltekintve teljesen jól megoldották (jegyzetkészítés, ppt szerkesztés, hangfájl elkészítése). A feladat kiosztásakor egy program segítségével, random csoportokat alakítottam ki, tehát nem ők a saját, megszokott csoportjaikban dolgoztak. Evégett a csoportmunka már kicsit nehezebben volt megvalósítható.

A visszaérkező kérdőívek alapján elmondható, hogy megoszlott a feladat természetének és komplexitásának fogadása és hatékonyságának megléte. Azt viszont általánosságban el lehet mondani, hogy a feladat megértése, az azokhoz kiadott videók, cikkek értelmezése nem jelentett problémát a diákoknak. Számos diák kedvezően fogadta, hogy csoportmunkában kell dolgozni, változatos munkaformákkal. Mások azonban éppen ezt kritizálták. Pozitívan értékelték, hogy a feladat adott lehetőséget kreativitásra, hogy a mai világ problémáiról szólt, a „hangos” dia elkészítését (erről elmondható, hogy teljesen új kihívást jelentett az osztálynak), továbbá hogy önállóan kellett kutatásokat végezni az interneten. Amiket negatívan értékelték, hogy saját részfeladatukat többször kellett „feldolgozni”, hiszen apró jegyzetet kellett keresni, majd a diát megcsinálni és a hangfájlt beilleszteni. További kritikus pontot jelentett a hosszú feladatleírás, melyből elmondásuk szerint viszonylag nehezebb volt kivenni mikor milyen feladat rész követi egymást és azok hogyan kapcsolódnak egymásba.

A feladat előkészületei során, számos olyan megvalósítási problémával szembesültem, melyek, tantermi körülmények között nem jelentettek volna akadályt. Jelen esetben azonban, sokkal körültekintőbbnek és alaposabbnak kellett lenni, ami a különböző segédanyagokat és platformokat illeti. Ennek végig gondolásakor újabb és újabb problémák, nehézségek merültek fel, melyet igyekeztem orvosolni, enyhíteni. Nehézséget jelentett, hogy a feltett, irányadó kérdések minél érthetőbben és minél zártabban legyenek megfogalmazva. Természetesen időigényes volt, olyan cikkek felkutatása, melynek értelmezése nem jelent problémát, viszonylag rövid és mégis jól összefoglal és rávilágít a tananyaghoz szükséges

jelenségekre, folyamatokra. Újdonság volt a „hangos ppt” elkészítése, ezt nekem is újonnan kellett elsajátítani. Ezen a ponton találkoztunk össze egy problémával, miszerint nem fogad el a Google Diák minden formátumú hangfájlt, de szerencsére rövid úton sikerült elhárítani a problémát. Hogy a továbbiakban egyik diáknak se jelentsen gondot, egy az egész osztálynak szóló levélben részletesen megírtam, hogy mi okozta az „anomálisát” és azt hogyan tudják orvosolni.

Összességében elmondhatom, hogy számos vonatkozásban segített szakmai előmenetelemben, mind módszertani, mind a tudományos ismeretek szempontjából. Továbbá, új digitális készségekre tettem szert, melyek használata a későbbiekben nagy súllyal kap szerepet.